

HABITAR EL PATI

CEIP FERNANDO DE LOS RÍOS

MODALITAT INDIVIDUAL

COORDINADORA: INMACULADA
BADIA TERUEL

PIIE GLOBAL

ÍNDIX

1.	JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS	3
1.1.	OPORTUNITAT: SITUACIÓ QUE ES VOL CANVIAR I MILLORAR	3
1.2.	OBJECTIUS	4
1.2.1.	OBJECTIUS GENERALS	4
1.2.2.	OBJECTIUS ESPECÍFICS	4
2.	PROJECTE	5
2.1.	MARC TEÒRIC	5
2.2.	METODOLOGIA	6
2.2.1.	METODOLOGIA I APLICACIÓ	6
2.2.2.	TEMPORALITZACIÓ	8
2.2.3.	RECURSOS	10
2.3.	PERDURABILITAT EN EL TEMPS	10
2.4.	TRANSFERIBILITAT	10
2.4.1.	PLA DE DIFUSIÓ	11
2.5.	PARTICIPACIÓ	12
2.5.1.	INTERVENCIÓ I ACTUACIÓ DELS AGENTS DE LA COMUNITAT EDUCATIVA	12
2.5.2.	AGENTS EXTERNS I ACCIONS A REALITZAR	14
2.5.3.	PERCENTATGE DE PARTICIPACIÓ DEL CLAUSTRE	14
2.6.	INCLUSIÓ	14
2.7.	PLURILINGÜISME	15
3.	AVALUACIÓ I IMPACTE	16
3.1	INSTRUMENTS D' AVALUACIÓ	16
3.2.	INDICADORS I CRITERIS D' AVALUACIÓ	17
3.3.	ANÁLISI DE RESULTATS	18
3.4.	IMPACTE/PROPOSTA DE MILLORA	18
4.	CONCLUSIONS	19
5.	PRESSUPOST	20

1. JUSTIFICACIÓ I OBJECTIUS

1.1. OPORTUNITAT: SITUACIÓ QUE ES VOL CANVIAR I MILLORAR

Els xiquets i xiquetes passen un temps breu i intens als patis escolars, moment en el que donen resposta a la seua natura i necessitat de joc lliure. És on aprenen en contacte amb l'entorn i conviuen amb els seus iguals. És en aquest moment quan l'aprenentatge es significatiu. Per què no passem més temps en ell?

Indudtablement, la situació sanitària actual ens ha portat a pendre mesures a l'escola amb l'alumnat, amb les famílies y en general, amb tota la comunitat educativa. Aquest temps que vivim ens ha permés adonar-nos de la necessitat de fer ús de l'espai a l'aire lliure i de les possibilitats que ofereix en el proces d'ensenyament- aprenentatge. Però, al mateix temps, ens ha despertat l'interés de fer un canvi en els patis del nostre centre, ens ha fet conscients de que poden ser les millors aules que tenim i per tant han de donar resposta educativa. Sense dubtes es tracta d'un gran i interessant repte i una gran oportunitat.

La necessitat de treballar a l'aire lliure i de reorganitzar els espais tant comuns com les pròpies aules ens ha permés parar a pensar, valorar cada racó del col·legi i saber que havia arribat el moment d'habitar-lo. Habitar l'escola podria suposar simplement estar en ella, però en el seu sentit més ampli un espai habitat ha de respondre a les necessitats, aportar seguretat a qui està en ell, ha de ser útil i bell. Implica cuidar l'escola des de dins cap a fora, estar i ser. Utilitzar el pati més enllà del moment d'esbarjo no era habitual, i aquest curs és una realitat, li diem aula-pati. Això implica haver de pensar en com atendre l'alumnat adaptant l'espai.

Per aquest motiu hem format una comissió de treball que ens ha facilitat organitzar els espais en moments d'aprenentatge curricular. Ens hem iniciat en un procés de cocreació que ens ha permés conjugar els diferents coneiximents i habilitats individuals per crear algo que va destinat a la col·lectivitat i que ens ha fet guanyar en creativitat, escolta activa, respecte, treball en equip, responsabilitat, realització personal... Esta iniciativa col·laborativa, recolçada en la formació del professorat i en la comunitat educativa, ha generat un assaig organitzatiu d'espais. El qual està sent molt beneficiós per a l'alumnat i ens ha obert les portes a un altra manera d'educació, basada en la vivència real dels aprenentatges.

En tots els espais del pati els materials no impliquen cap discriminació, els jocs que es pretenen generar i els que les xiquetes i xiquets van inventant tenen present la igualtat, de manera que la coeducació és al nostre pati, perque la natura no entén de gènere. A més, aquesta organització ens ha facilitat la creació de l'aula pati, on el xiquets i xiquetes aprenen amb el contacte directe i a l'aire lliure amb estímuls més naturals, i a on dispoem de diferens espais per a gaudir de l'aprenentatge que, en aquest any tan diferent, ens ha permés estar junts cuidant de la nostra salut.

La seua transformació ha generant un treball col·laboratiu i participatiu, de responsabilitat conjunta que afavoreix la vida de l'escola. Ajuda a establir connexions entre les persones que l'habiten i a compartir idees, a debatre, a connectar amb els seus espais, els seus recursos, amb la naturalesa i l'entorn pròxim. Ens ha permés estar units en un moment en el qual la distància ha sigut necessària i d'aquesta necessitat ha sorgit un projecte de centre que ha fet partícips a tota la comunitat educativa, especialment dels més xicotets. Aquesta iniciativa, sense dubtes, també beneficia al barri en el que es situa el centre, fent a les famílies partíceps del canvi i afavorint la transformació d'actituds, de comportaments i de valors socials.

La nostra escola dispoa de dos patis àmplis (un d'infantil i un altre de primària) que volem que funcionen com una unitat, en la qual no distiguim per edats, sinó que tots puguem gaudir d'eixos espais compartint activitats. Busquem, per tant, un pati on predomine la convivència, independentment del sexe, de l'edat, de les capacitats o de l'expressió del gènere; on es convisca amb la natura, integrant elements naturals i estètics; on n'hi haja possibilitats de joc amb diferents zones d'activitats; a on es creen aprenentatges

significatiu amb l'experiència vivencial i directa; a on l'alumnat, professorat i comunitat educativa desitgen passar el temps; i on conviure tots en harmonia.

Volem convertir el nostres patis en espais naturals i sostenibles, amb horts escolars, amb materials naturals i locals, amb plantes autòctones i materials reciclats, donant resposta a la responsabilitat ecològica. Així l'alumnat podrà conviure amb la natura, portar vides més sostenibles, relacionar-se positivament, accedir a diferents coneixements, a aprofitar els beneficis de estar l'aire lliure... En definitiva volem habitar els patis, volem aprendre en ells.

1.2. OBJECTIUS

1.2.1. OBJECTIUS GENERALS

- Realitzar un canvi global a l'escola a nivell organitzatiu, estructural i metodològic.
- Entendre la innovació com a pràctica transformadora i generadora d'una consciència ciutadana d'implicació global, connectant l'escola amb el món i prenent consciència de que formen part d'ell.
- Cuidar de la salut y del benestar de la comunitat educativa aprofitant els espais a l'aire lliure i el contacte amb la natura.
- Ajudar a crear ciutats i comunitats sostenibles amb l'aprenentatge de la cura del medi ambient.
- Fomentar la producció i consum responsable amb l'ús de materials naturals i reciclats.
- Naturalitzar els patis creant espais d'aprenentatge significatiu, amb l'observació i el contacte directe amb l'entorn canviant.
- Crear convivència participativa entre el nostre alumnat i la comunitat educativa, dissenyant el pati que tots volem i compartint la responsabilitat de la cura dels espais i diferents elements de joc i natura.
- Diversificar els espais per a oferir opcions heterogènies de jocs i activitats que atenguen a la diversitat d'interessos, afavorint les intel·ligències múltiples i la reducció de conflictes.
- Involucrar a l'alumnat i a tota la comunitat educativa en la creació d'espais inclusius, aforsadors de la coeducació, propers a la natura, flexibles i enriquidors a través d'un projecte comú de centre.

1.2.2. OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Disenyar els patis fent protagonistes a l'alumnat i fomentant el treball cooperatiu entre tota la comunitat educativa.
- Enriquir la convivència generant jocs inclusius que responguen als interessos de tot l'alumnat i afavorint la coeducació.
- Crear espais aforsadors de l'adquisició de competències curriculars, atenent especialment a les següents: Autonomia, iniciativa personal i esperit emprenedor; Social i ciutadana; i Coneixement i la interacció amb el medi físic.
- Respondre a la necessitat d'expressió en diferents llenguatges mitjançant la transformació dels espais.
- Intervindre en els patis per crear zones de contacte amb la natura, de joc actiu i tranquil.
- Utilitzar els patis com un aula més d'experimentació i el contacte amb la natura.
- Acostar la natura a l'alumnat a través de l'hort, la plantació de plantes i arbres, i l'ús de materials naturals.
- Respondre a la necessitat de moviment dels xiquets i xiquetes en propostes d'activitat física pròxima a la natura.
- Difondre el procés transformador, els aprenentatges i beneficis que han resultat d'aquests canvis a l'escola.
- Avaluar el projecte per part de tota la comunitat educativa, donant resposta a les dificultats que vagen sorgint i generant propostes de millora.

2. PROJECTE

2.1. MARC TEÒRIC

El referents teòrics en el que es basa el nostre projecte són els següents:

Paulo Freire: “L’educación es refà constantement en la praxis. Per a ser, ha d’estar sent”

Loris Malaguzzi: “L’espai educatiu és un educador més” lo qual ens fa entendre que l’entorn que envolta al xiquet i xiqueta és igual d’important en el seu aprenentatge. L’ambient no ens deixa indiferents, sinó que ens dona informacions, ens mostra sensacions, ens transmeteix seguretat o ens repta, ens emociona, ens fa recordar...

Regio Children y Domus Academy Research Center consideren que l’ambient ha de permetre experimentar plaer al usar-lo, ser explorat, empàtic y capaç de captar y de brindar sentit a les vivències de les persones que ho habiten.

María Montessori, Decroly y Loughlin y Suina destaquen la importància d’organitzar l’ambient d’aprenentatge i el seu valor estètic, motivador i facilitador de nous coneixements.

Gairín y Antúnez destaquen la relevància tant dels espais interiors com dels exteriors, fugint d’espais estàtics i iguals, facilitant la motivació i les possibilitats de l’alumnat d’aprendre de l’entorn.

M^a. L. Casalrey proposa tres característiques a l’hora d’organitzar l’espai: que estiga pensat per al xiquets i xiquetes, que siga estimulante, accessible, flexible i funcional, i també estètic i agradable per als sentits.

La Guía Reico ens presenta diferents criteris per a la distribució d’espais com: flexibilitat, diversitat, interrelació, confort, representativitat, contacte amb la natura, zona de joc actiu i zona de joc tranquil.

Vigotsky afirmava que el joc surgeix com a necessitat de contacte amb els altres.

Emmi Pickler: “Els xiquets i xiquetes necessiten llibertat de moviment”

La neurociència destaca el potencial del joc per a aportar diversió o provocar emocions. A més el moviment moderat aeròbic aporta oxígen al cervell y promou les connexions neuronals, el que predisposa al cervell per aprendre, aconseguint potenciar les capacitats cognitives.

Célestin Freinet: “teòrica i oficialment, l’ensenyança de les ciències hauria de basar-se exclusivament en l’observació i l’experimentació infantil en el mateix medi”.

Heike Freire: “L’alumnat necessita del contacte amb la natura i de l’experimentació amb elements naturals per a gaudir d’un desenvolupament complet, integral i saludable”

El pla director de coeducació destaca l’objectiu de “aconseguir que l’ocupació dels espais siga igualitària, tant en els patis com en espais d’estudi, sense predominis d’activitats en les quals participen específicament els xics en moments en què es comparteix el mateix espai i temps”.

Francesco Tonucci: “Jugar per a un xiquet o xiqueta és la possibilitat de tallar un trosset de món i manipular-ho”. Defensa la idea de convertir el pati en un aula més del col·legi, en un lloc agradable, estimulante i amb elements que despertin curiositat a l’alumnat que l’invite a explorar i investigar. Fugir d’un espai gris i ple de ciment per a crear un espai viu en tots els sentits. Un lloc que done vida a l’instint natural al xiquet i la xiqueta d’explorar i jugar i al mateix temps els acoste a l’aire lliure reconnectant-los amb la natura com a una necessitat pròpia de l’ésser humà.

2.2. METODOLOGIA

2.2.1. METODOLOGIA I APLICACIÓ

La **metodologia** del projecte es basa en les característiques pròpies de les Metodologies Actives, definides per un ensenyament centrat en els xiquets i les xiquetes, on són ells la part activa del seu procés d'ensenyament aprenentatge, on es dona un aprenentatge significatiu i contextualitzat, i amb un enfocament constructivista. Les possibilitats són variades: Aprenentatge Basat en Projectes, Aprenentatge Cooperatiu, Aprenentatge Servei... L'elecció estarà en funció de múltiples variants com són: els interessos i necessitats de l'alumnat, el tipus d'activitats que es plantejen, els recursos amb els que contem, les preferències...

Tot això, tenint en compte els següents aspectes que considerem rellevants en la nostra pràctica:

Diversitat dels espais: Els patis més diversos poden millora l'educació i les habilitats socials, d'experimentació i motricitat. Potenciem les relacions socials amb espais amb jocs simbòlics, jocs de representació, teatre, jocs de taula, de música o de disfrutar dels éssers vius de la natura del pati. Potenciem l'experimentació amb espais amb arena, jocs amb aigua, amb materials de manipulació, amb elements de construcció, recipients, teles... I potenciem la motricitat amb jocs d'equilibri, per saltar, pujar i baixar, amagar-se, fer esports...

Aules a l'aire lliure: Traure les aules al pati. Estar fora al pati, ofereix als docents l'oportunitat curricular d'utilitzar exemples de la vida real i la natura. Un aula a l'aire lliure consisteix en aprendre al pati natural de l'escola, més enllà de les quatre parets de l'aula i d'un entorn tradicional de classe. Es tracta de facilitar noves maneres d'aprendre amb mètodes d'ensenyament inespertats i divertits. Per això, totes les zones que es creen van a permetre donar classe tant en gran grup, com en xicotet grup, per parelles o de manera individual a l'aire lliure.

Apropament a la natura: El terreny escolar és un lloc ideal per potenciar iniciatives verdes amb les quals, a més d'oferir una excel·lent oportunitat educativa, es crea un entorn més sostenible, millora l'espai urbà i el benestar de la gent que ho habita.

Autonomia: L'utilització de diferents espais pels xiquets i les xiquetes al mateix temps els obliga a ser més autònoms en la seua movilitat, quan han de triar o prendre decisions, o per interactuar entre ells mateixos. Els espais tindran el material i el mobiliari necessaris per tal d'afavorir l'autonomia durant les sessions i que es puguem desenvolupar en la major comoditat possible, tant per part de l'alumnat com dels docents, per aquest motiu seria interessant que part del mobiliari fóra mòvil.

El joc com principal eina d'aprenentatge: Volem apostar per un espai on el joc siga la base del procés d'ensenyament, amb diferents possibilitats per a adaptar-nos als gustos i interessos del nostre alumnat: un joc inclusiu i ric en possibilitats.

L'aplicació de les metodologies en el nostre projecte es concreta en una transformació dels espais exteriors de l'escola per tal de donar resposta a les múltiples i canviants necessitats dels xiquets i les xiquetes, que són els que ho habiten.

El projecte diferencia, per una qüestió organitzativa, les propostes per a les zones de contacte amb la natura, les zones de joc més tranquil, i les zones de joc més actiu. No obstant això, és evident que hi haurà propostes d'activitats que igualment poden trobar-se en qualsevol dels apartats.

Propostes per a les zones de contacte amb la natura:

En les patis naturals és on l'alumnat pot aprendre d'una manera molt directa a conèixer amb la natura. Les plantes tenen un valor de joc i poden educar en els sentits mitjançant

la textura, el color i la fragància. Les plantes proporcionen interès estacional, ens protegeixen del sol i del calor, ens proporcionen privacitat, i són l'hàbitat de múltiples espècies que desperten l'interès i la curiositat dels nostre alumnat. Plantejem accions i activitats encaminades a naturalitzar el pati, amb zones amb elements vegetals de joc i aprenentatge, pensades per disfrutar, interactuar i aprendre amb qualitat i seguretat, buscant la diversitat, i el respecte del medi ambient amb l'ús d'espècies autòctones.

1. Enjardinar els espais de les tanques amb plantes autòctones, i plantar arbres per ampliar l'estrat arbori dels nostres patis, amb arbres caducifolis que proporcionem zones d'ombra per a les estacions més caluroses, i que mantenen l'espai solejat a l'hivern. La vegetació es pot utilitzar com a part del contingut didàctic de les classes a l'aire lliure, proporcionant una manera d'explorar les estacions, les fases de desenvolupament de les plantes amb les floracions i els insectes pol·linitzadors, o coneixer com s'anomenen. Es proposa la creació de cartells informatius del nom de plantes i arbres del pati en les llengües cooficials. També un espai de plantes aromàtiques pot oferir una àmplia gamma d'olors, formes, colors i textures.
2. Separació amb jardineres de fusta de manera que delimitem els espais al pati, amb plantes perennifolis que formen una tanca vegetal.
3. L'hort escolar és un espai d'aprenentatge en continua transformació, un ambient interactiu i altament estimulador on es pot treballar de forma totalment experimental molts conceptes teòrics amb contacte directe amb la natura. L'hort permet treballar continguts com són el cicle de la vida, les propietats de les plantes, els insectes... al mateix temps que desenvolupa la responsabilitat, el treball cooperatiu o la cura de les plantes. És un espai obert que permet la interacció de molts agents educatius del centre: els docents que comparteixen coneiximents amb els xiquets, els cuiners que transformen la collita en aliments, o les famílies que poden ajudar en la seua construcció i manteniment.
4. Sistema d'ocultació de mimbres, amb al·fons de paravent a la tanca, per facilitar estar al pati els dies de vent.
5. Troncs seccionats i estructures de fusta per proporcionar desafiaments i oportunitats per prendre els riscos adequats en les diverses etapes educatives, tot evitant els perills, i dissenyats per professionals especialitzats, tenint en compte les normatives de seguretat.
6. L'arener amb arena de platja com espai que proporciona un tipus de joc manipulatiu i sensorial atractiu i beneficiós.
7. Eliminació de paviment de ciment amb la intenció de recuperar i millorar els espais naturals del pati.
8. Col·locació de tendals o envelats en aquelles zones i moments en que siga necessari l'ombratge, per això no haurà de ser fixe, d'aquesta manera serà major la perdurabilitat en el temps.

Propostes per a les zones de joc tranquil:

El pati, com espai privilegiat a l'aire lliure, ha de proporcionar zones on es pugui fer un joc tranquil, descansar, socialitzar-se, observar, treballar... per això, el projecte desenvolupa propostes que d'alguna manera defineixen aquests espais.

1. Espai simbòlic de la cuineta. Una zona de joc tranquil a través de la instal·lació d'una cuina feta amb palets, acompanyada de bancs mòbils i d'utensilis de cuina que combinen el metall i la fusta. En aquest espai es poden observar els beneficis propis del joc simbòlic. La utilització d'elements naturals com arena, pals, fulles o pedres permet vivenciar el joc amb major intensitat i creativitat.
2. Espai artístic. Es planteja facilitar les condicions i els materials necessaris per poder proposar l'experiència de creació artística en espai obert i amb contacte amb la natura. Destaquem la necessitat de la proximitat de l'aigua, disposar de contenidors amb el material per realitzar l'activitat, i de lloc on poder penjar les creacions, si s'escau.
3. Espai de lectura. Facilitar espais tranquils i còmodes on poder disfrutar de la lectura solitària o en companyia, amb disponibilitat de llibres i contes variats.

4. Espai musical. Aquest espai està pensat per poder oferir la possibilitat d'escoltar música a un espai obert, amb les propostes d'activitats que puguin desenvolupar-se al seu voltant. Per altra banda disposar d'estructures de joc musical que poden incloure elements com tubs d'eco, bateries, escenaris...
5. Espai de reunió. És un espai per socialitzar, per dur a terme classe a l'aire lliure, per llegir... Ens proporciona un entorn de trobada estructurat.
6. Cabanyes-tipis. Com a espai per deixar a la imaginació descobrir múltiples possibilitats de joc simbòlic, un espai per amagar-se, tranquil, i potser, també de lectura.
7. Espai d'exposició. Pensat com un espai afavoridor de la comunicació entre els xiquets i tota la comunitat educativa amb informacions diverses, exposició dels treballs, mostra de fotografies instantànies de l'escola...
8. Espai d'experimentació: les xiquetes i els xiquets aprenen a partir de la manipulació dels elements que els envolten. Oferim un espai que els permet investigar i explorar i veure què és el que passa, iniciant-se en el mètode científic.

Propostes per a les zones de joc actiu:

El pati, per les seues dimensions i per estar a l'aire lliure, és la millor zona de l'escola per desenvolupar les propostes de joc més actiu. El projecte vol integrar les activitats habituals amb propostes noves que diversifiquen i milloren la qualitat del pati.

1. Rocòdrom. És una instal·lació que proporciona desafiaments i oportunitats de riscos però evitant perills. Ajuda a millorar la motricitat practicant un esport diferent als tradicionals i que a més pot beneficiar a l'escola en l'aspecte coeducatiu
2. Jocs tradicionals. Donem amb aquest tipus de joc, alternatives des de la saviduria de la tradició, que ha perdurat al llarg del temps, però que amb la mancança dels jocs al carrer estan desapareguen. A més, és una oportunitat per contar amb les famílies i la resta de la comunitat educativa per a que ens ensenyen els jocs tradicionals de la seua infantessa en diferents moments de la jornada escolar.
3. Circuit via verda. Es tracta d'un espai amb abundant vegetació i creat per a que l'alumnat pugui anar amb bicicletes, tricicles, patinets o patins segons l'edat. Aquesta proposta integra la necessitat de moviment i la pràctica d'esports variats amb l'apropament amb la natura. Per això, es marcarà el circuit a terra i estarà delimitat amb elements naturals com troncs, arbustos, jardineres de fusta amb plantes, escorça d'arbres entre altres. El circuit suposarà un recorregut pel pati de l'escola.

Propostes temporals:

Propostes que no estan sempre disponibles al pati. Serveixen per aportar més dinamisme i per complementar les possibilitats que els diferents espais establerts ofereixen. Es pot tractar de materials desestructurats (teles, cordes, fulles, caixes...) i provocacions que es deixen a l'abast dels xiquets i xiquetes afavorint que inventen històries amb ells, que imaginem, creen i gaudeixen jugant.

2.2.2. TEMPORALITZACIÓ

El nostre projecte segueix les següents fases del PROCÉS DE CO-CREACIÓ:

1. Formació i sensibilització de la comunitat educativa. Formació previa per part de la comissió de patis en cursos relacionats amb els espais: Intervencions artístiques al Pati escolar; Coeduca, Guia REICO, patis coeducatius; Transformant espais per a l'aprenentatge a l'Educació Infantil; Espais arrelats i contextos educatius. En el PAF del curs 2019-2020 es contempla la formació Treballem per projectes i en el curs 2020-2021 la participació i formació al programa Coeducacentres. La formació ens fa evident la importància de compartir els aprenentatges i trobar vies de difusió per informar i fer partícips a la resta de la comunitat educativa. És fonamental continuar formant-nos, per això es planteja la formació en transformació d'espais el proper curs com a part del PAF.
2. Observació, anàlisi, i diagnòstic del pati. És una mirada diferent del pati que ens facilita expressar lliurement tot allò què ens agrada del nostre pati, però també quines son le

carències que té. En aquesta fase son fonamentals les converses al voltant del nostre pati amb els mestres, així mateix es passa una enquesta per obtenir més informació de la seua visió del pati. Amb els xiquets i les xiquetes descobrim els seus desitjos a través de: assemblees, dibuixos del pati, modificació de fotos del pati amb l'ús de les pantalles digitals, amb plànols del pati... tot amb el registre dels comentaris que fa l'alumnat per a conèixer les preferències de joc que té cadascú al pati.

3. Somni y concreció del pati. La detecció de les carències i els desitjos expressats son l'inici d'una pluja d'idees d'intervenció i transformació del pati. I amb l'exemple de les experiències d'altres escoles la nostra proposta comença a estar reflectida en plans dels patis, croquis i fotomontatges on es poden visualitzar millor les idees.

La situació de mesures COVID ha propiciat el plantejament d'una zonificació dels patis, que ens ha permés provar algunes propostes. Hem pogut observar la resposta dels xiquets i de les xiquetes, i això ens ha ajudat a concretar la intervenció. D'aquesta manera hem vist la necessitat d'apostar per uns patis que recuperen la seua naturalització i donen lloc a espais diversos de joc tranquil, actiu i en contacte amb la natura.

4. Materialització del nostre pati. Portar a terme tot allò que implica realitzar el projecte del pati, amb tota la comunitat educativa, amb la temporalització que es proposa als cronogrames.

TASQUES PER AL DISSENY D'ESP AIS		2021					2022							2023											
		AGO.	SET.	OCT.	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MAR.	ABR.	MAIG	JUN	JUL.	AGO.	SET.	OCT.	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MAR.	ABR.	MAIG	JUN	JUL.
En contacte amb la natura.	1 Enjardinar																								
	2 Separació amb jardineres.																								
	3 L'hort escolar.																								
	4 Tanca de mimbres.																								
	5 Instal·lació de troncs i estructures de fusta.																								
	6 Arener.																								
	7 Eliminació de ciment.																								
	8 Ombratge mòbil.																								
De joc tranquil.	1 Espai joc simbòlic: Cuineta.																								
	2 Espai d'art																								
	3 Espai lectura.																								
	4 Espai musical																								
	5 Cabanyes- tipis.																								
	6 Espai de reunió																								
	7 Espai d'exposició.																								
	8 Espai experimentació.																								
De joc actiu.	1 Rocòdrom.																								
	2 Jocs tradicionals.																								
	3 Circuit via verda.																								

Graella 1. Cronograma: Tasques del disseny d'espais.

*El cronograma de les activitats de difusió es pot visualitzar a l'apartat 2.4 Transferibilitat, concretament al subapartat 2.4.1 Pla de difusió.

2.2.3. RECURSOS

Un dels nostres objectius es aconseguir la cura del medi ambient i el benestar social, es a dir, la sostenibilitat a través de l'ús responsable dels materials. Per això, el nostre pati el concebim com un entorn amb els mínims impactes ambientals possibles. Volem materials de diferents textures, colors, sons i olors que ajuden a crear un entorn de joc natural com: fusta, troncs, plantes, arena de platja, cordes, plantes, arbres, materials reciclats, gespa... També altres materials com ferramentes, utensilis de cuina, bicicletes, material literari... donant resposta a las propostes que als diferents espais es plantegen. Aquests materials han de complir els següents criteris:

- Varietat en el joc: actiu, imaginatiu, tranquil...
- Responsabilitat ecològica donant una segona vida als materials que l'administració pública i empreses ja no usen i fiquen a l'abast de qui ho necessite per poder reutilitzar-los.
- Materials naturals i locals, de manera que donem resposta a l'ús de productes de proximitat.
- Promoure la biodiversitat, i potenciadors de l'estructura verda: horts, enjardinaments.
- Seguretat, resistència i durabilitat.
- Inclusió.

Respecte als recursos personals, en aquest projecte són fonamentals. La cooperació és indispensable, tal i com queda reflectit al llarg del document i especialment a l'apartat 2.5 de participació.

2.3. PERDURABILITAT EN EL TEMPS

La perdurabilitat del projecte es basa en una planificació i concreció d'estratègies que han d'asegurar no a soles la implantació dels canvis proposats, sinó també la seua permanència en el temps. Per això, hem de tindre en compte els següents aspectes:

- Participació i implicació. Des del seu inici és un projecte de tots, motivat per la situació actual que vivim, perquè pensem que la inclusió de la comunitat educativa i els diferents agents externs que col·laboren és fonamental per prendre consciència i adquirir una responsabilitat en un projecte comú. D'aquesta manera tots vetlem per fer real la transformació i col·laborar en el seu manteniment i en les millores al llarg del temps.
- Sostenibilitat. Es tracta d'un canvi durader que ha de formar part de la cultura educativa del centre. Per això, s'ha d'incloure als documents del centre, quedant reflectit el PIIE en el PEC i en la PGA. A més de fer els canvis i millores oportunes definides a partir de la seua avaluació.
- La viabilitat tècnica i econòmica que remarca la importància de l'ús responsable dels recursos utilitzats, afavoreix el respecte del medi ambient de manera que li donem el valor afegit a la sostenibilitat
- Certificació i manteniment. Tots els elements nous es certificaran i es planificarà el seu manteniment comptant amb la comunitat educativa i amb l'Ajuntament amb les funcions pròpies, ja assignades.

2.4. TRANSFERIBILITAT

El canvi que plantegem amb aquest projecte, suposa una innovació al centre, una reorganització dels espais del pati que va directament lligada a la cerca de la millora de la convivència, de l'aprenentatge en situacions reals amb que es van a trobar les xiquetes i xiquets fóra de l'escola. Com que són espais creats de manera reflexionada i consensuada, amb objectius concrets, cada espai aporta valors importants i si els infants els habiten, van

a impregnar-se de nous coneixements que podran transmetre a les seues famílies. A més, el contacte i treball directe amb la natura és transferible a tots els espais fora de l'escola en que es troben arbres i plantes. Quan adquireixen sensibilització per la natura, pararan més atenció a la cura dels jardins propers, de les plantes que tenen a casa...

El fet de crear nous espais afavoreix que sorgeixen noves situacions pròpies de la convivència que fins eixe moment no havien estat, els xiquets i xiquetes aniran desenvolupant estratègies que els ajudaran a resoldre les situacions que se'ls plantegen i quan es troben a un altre àmbit, com el familiar, el veïnat, les botigues del barri, etc. podran aplicar de manera natural el que han interioritzat. La transferibilitat dels aprenentatges els va a permetre viure més enllà del barri de l'escola.

Les diferents propostes de transformació del pati són aplicables a contextos educatius semblants. L'ús de plantes i materials nobles estan a l'abast de tots i la transformació de'ls espais es pot adaptar a les possibilitats reals de cada escola. Per altra banda les claus educatives proposades que es contempen són: millorar el contacte amb la natura, l'aprenentatge a través de l'observació directa i l'experimentació, la diversificació dels espais del pati, o el propòsit de traure l'aula al pati són transferibles a qualsevol entorn escola semblant.

2.4.1. PLA DE DIFUSIÓ

La difusió d'allò que els xiquets i xiquetes aprenen és un aspecte rellevant per aconseguir que els valors de respecte i estima per la natura, de compromís i assoliment de responsabilitat social i ciutadana que es treballa a l'escola s'estenga al barri.

Actualment existeix una gran preocupació per l'entorn a on els alumnes aprenen i la tendència va encaminada cap a la nostra visió de pati-aula i patis naturalitzats. Voldríem convertir-nos en referència per altres centres a través d'aquest projecte que iniciem amb molta il·lusió, sempre buscant la qualitat en la ensenyança del nostre alumnat. El nostre pla de difusió quedaria definit en:

1. Jornada de presentació del projecte a la comunitat educativa.
2. Presentació del projecte i seguiment de la seua evolució a través de la pàgina web del centre.
3. Comunicacions. Fer aplegar de manera directa a les famílies la informació dels canvis que s'han fet al llarg de cada trimestre i de les accions que es realitzaran els propers mesos.
4. Comunicació dels canvis en la Ràdio de Burjassot per part del nostre alumnat.
5. Difusió en les xarxes socials de l'ajuntament de Burjassot a través de vídeos i fotografies.
6. Visita al CEIP El Barranquet de Godella, per intercanviar experiències i conèixer el seu projecte de pati ja iniciat, establint un contacte periòdic per tal de recolzar-nos, aportar-nos idees i conèixer altres maneres de desenvolupar el canvi.
7. Juga amb nosaltres. Rebem als xiquets i xiquetes d'altres escoles per a jugar junts i gaudir del nostre pati fomentant la convivència intercentres.
8. Exposició al centre del resultat de la documentació del projecte.
9. Festa del pati. Jornada lúdic-festiva oberta a la comunitat educativa.
10. Portes obertes a altres centres per mostrar i compartir l'experiència. Exposar el desenvolupament del projecte a altres centres de la Comunitat Valenciana interessats en un canvi dels espais del pati, de l'escola i en la seua naturalització. S'exposarà mitjançant ponències de manera presencial quan visiten la nostra escola i/o telemàtica si no els és possible vindre o si la situació sanitària no ho permet.
11. Contar l'experiència del nostre projecte a les jornades educatives organitzades per l'Ajuntament.

TASQUES DIFUSIÓ	2021					2022						
	AGO.	SET.	OCT.	NOV.	DES.	GEN.	FEB.	MAR.	ABR.	MAIG	JUN	JUL.
Jornada de presentació del projecte.												
Difusió pàgina web centre.												
Comunicacions.												
Radio Burjassot.												
Xarxes socials Ajuntament.												
Contacte amb el CEIP El Barranquet.												
Juga amb nosaltres												
Documentació.												
Festa al pati.												
Jornades educatives municipals.												
Portes obertes a altres centres amb ponències.												

Graella 2. Cronograma: Tasques difusió.

*Les tasques de difusió del curs 2022-2023 continuaran sent les mateixes i amb la mateixa perioricitat que les del curs 2021-22.

2.5. PARTICIPACIÓ

És important que aquest projecte siga col·laboratiu i cooperatiu, ja que de tots dependrà la seua posada en marxa i durabilitat en el temps. És un projecte obert a noves propostes i iniciatives, que sorgeix d'una motivació comú de tots: millorar el nostre entorn, oferir un ambient més relaxat i una ensenyança basada en les necessitats de l'alumnat. Si ho aconseguim, tot perdurarà en el temps, perquè l'alumnat posarà en pràctica en tots els àmbits de la seua vida allò après a l'escola. El projecte contempla la participació i la cooperació per aplegar junts a una transformació real dels espais i del seu ús.

2.5.1. INTERVENCIÓ I ACTUACIÓ DELS AGENTS DE LA COMUNITAT EDUCATIVA.

Són moltes les propostes d'intervenció i d'actuació definides per als diferents components de la comunitat educativa:

1. Claustre:

- Rebre formació en transformació d'espais a l'aire lliure i en jardineria per participar en el seu manteniment.
- Incloure en els documents del centre aquest programa.
- Motivar a l'alumnat en el canvi del seu pati.
- Preparar activitats al voltant del projecte.
- Fer ús del pati com a aula.
- Preparació de la jornada de presentació del projecte.
- Organització i participació a la festa del pati programada per a final de curs.
- Observar els espais i detectar necessitats a cobrir per fer l'avaluació i pensar possibles propostes de millora.
- Treball de documentació. Fer fotos, anotar converses informals dels infants quan estan jugant o les seues opinions respecte als canvis quan estan donant classe, per poder exposar i difondre la documentació i per millorar la pràctica.
- Preparar l'intercanvi d'experiències amb altres centres.

- Ajudar a l'alumnat representant a parlar en nom del grup a les reunions amb la resta de comunitat educativa.
- Fer sentir a les famílies com a part fonamental del projecte amb les que es coopera per crear junts una escola millor.
- Fer projectes de treball amb l'alumnat directament relacionats amb la transformació dels espais.
- Preparar la difusió del projecte i realitza-la.
- Supervisar el manteniment dels espais fet per l'alumnat.
- Preparar les enquestes, rúbriques i qüestionaris que s'utilitzaran a l'avaluació.
- Avaluar i donar continuïtat al projecte.
- Organitzar actes d'agraïment a les persones i entitats participants.
- Aportar jocs tradicionals i explicar-los a l'alumnat.
- Organitzar-se en comissions per a dur a terme les tasques pròpies de cadascuna (Comissió de Coordinació, de Difusió, de Treball...).
- Xarrades-Café. Els docents de cada comissió de treball convocaran a les famílies per reunir-se, prepararan el contingut de les xarrades i l'organització de les tasques acordades.

2. Famílies i personal no docent del centre:

- Difusió. Rebran informació dels canvis fets i els propers canvis.
- Participar voluntàriament i amb compromís del canvi a l'escola formant part d'alguna comissió de treball o ajudant dies concrets en que es necessita més col·laboració.
- Assistir i participar a les Xarrades-café.
- Col·laborar en les tasques de manteniment de jardineria.
- Rebre formació junt al professorat.
- Activitats compartides amb els alumnes quan la situació ho permeta. Entrant a l'escola a gaudir amb els xiquets i xiquetes dels canvis.
- Avaluació dels canvis implementats, del grau de satisfacció amb la seua participació i valoració del grau de pertinença que tenen a l'escola abans i després de participar en el projecte.
- Aportar jocs tradicionals i explicar-los a l'alumnat.
- Assistència a la jornada de presentació del projecte.

3. Alumnat:

- Aportar idees del seu pati somniat per considerar les seues aportacions al definir els espais.
- Valorar i participar en les decisions que es vagen prenent durant el desenvolupament del projecte.
- Triar representants per anar a les reunions ~~de cada comissió de treball~~ i poder opinar en nom del grup i transmetre la informació a la resta d'alumnat.
- Participar de manera cooperativa en la creació dels espais amb el professorat en gran grup.
- Rebre formació de jardineria i cooperar amb els jardineros per naturalitzar i mantindre la natura al pati.
- Encarregar-se del manteniment dels espais per equips utilitzant graelles a les que s'indiquen els requisits que ha de complir cada espai.
- Difondre el projecte des de la seua pròpia experiència a la ràdio i participant a les jornades de portes obertes per a altres centres.
- Habitar els nous espais tant al temps d'esplai com als moments de aula-pati.
- Participar als actes d'agraïment a les persones que han col·laborat en el projecte, obsequiant-los amb creacions pròpies que posen en valor el treball que han realitzat a l'escola.
- Avaluar els canvis.

2.5.2. AGENTS EXTERNS I ACCIONS A REALITZAR

Els agents externs següents participen de manera activa al projecte i cooperen amb la resta de la comunitat educativa.

1. Ajuntament de Burjassot:

- Brigada: llanterners, obrers, fusters. Construcció o fixació d'elements necessaris per a la creació d'espais i la naturalització.
- Assessorament tècnic de les propostes de transformació del pati.
- Difusió a les xarxes socials de la intervenció a l'escola.
- L'ajuntament podrà comptar amb l'escola per participar en jornades educatives municipals per a la difusió i l'intercanvi d'experiències sobre patis coeducatius entre les escoles.

2. Escola Taller Et Formem "Recicla't"

- Enjardinament.
- Assessorament als docents i a l'alumnat per poder cooperar amb els jardiniers i jardineres que s'encarreguen del manteniment. Amb aquesta formació podrem aprendre a naturalitzar el pati.

3. Ràdio de Burjassot:

- Difusió per part de l'alumnat dels canvis realitzats i de les experiències que els suposen les noves situacions i espais d'aprenentatge.

4. Associació Baking Architecture (BKN) de caràcter civil i no lucrativa.

- Assessorament tècnic per al disseny dels espais des del punt de vista arquitectònic.
- Intervenció amb les famílies per conscienciar-les de la necessitat de crear espais dignes dins i fora de l'escola.

5. Associació Raizes Batucada

- Animació musical a les jornades festives com la presentació del projecte, la festa del pati i els temps de portes obertes amb altres escoles.
- Ajuda en el desenvolupament del treball.

6. Associació Maranatha

- Recolçament per apropar les famílies al projecte i aconseguir la seua implicació.
- Col·laboració amb les comissions de treball.

7. Col·laboració amb Universitat La Florida

- Participació de l'alumnat com a voluntaris.

2.5.3. PERCENTATGE DE PARTICIPACIÓ DEL CLAUSTRE

Aquest projecte sorgit de les necessitats reals de canvi, d'innovar i de les inquietuds del professorat per millorar la pràctica educativa i afavorir el desenvolupament dels xiquets ha sigut valorat positivament per la major part del claustre, superant el 70% de mestres que es comprometen a implicar-se amb el projecte,

2.6. INCLUSIÓ

El projecte està plantejat considerant la inclusió com un aspecte essencial. Els diferents espais que es proposen permeteixen que tots els xiquets i xiquetes del centre puguin cobrir les seues necessitats i desenvolupar competències per a la vida, aprenentatges que aniran més enllà del temps a l'escola i podran aplicar a les diferents situacions que se'ls plantegen.

Aquest aprenentatge vivencial ajudarà també a transferir d'una manera natural a les seues famílies valors i actituds necessàries per a la convivència i que afavoriran al barri al qual s'ubica el centre. Per aquest motiu, la inclusió de les famílies a la vida diària del centre és fonamental per apropar-les a l'escola i per a que valoren la importància del procés educatiu.

Responem a les necessitats de considerar el multinivell en cada proposta tant al joc lliure com a les activitats més estructurades que s'adapten amb facilitat a cada grup i a cada individu, i que permeten un nivell de complexitat que pot variar segons es necessite. Al pati tenen cabuda les activitats en gran i en xicotet grup i també hi ha espai per al temps individual, tenint en compte que tot l'alumnat pot gaudir dels diferents espais exteriors.

Els materials nobles que s'inclouen no segueixen els estereotips socialment establerts reduint les possibilitats de que existisca discriminació. A més, els materials desestructurats permeten infinitat d'usos, poden ser utilitzats de manera indistinta per persones que estiguen en moments evolutius diferents o que tinguen necessitats especials de suport educatiu. El fet de disposar de material i mobiliari mòvil, afavoreix que cada persona trobe el seu lloc tant als moments de joc com als de treball.

Considerant l'espai com a tercer docent, els espais els plantejem des d'una mirada flexible, ens sembla indispensable, ja que som conscients de la importància de l'adaptabilitat al moment evolutiu de cada xiquet o xiqueta. Contemplem l'escola con un únic espai al qual tots el xiquets i xiquetes poden gaudir de cada racó, independentment de l'etapa educativa en que es troben.

I no podem oblidar el plantejament d'un joc inclusiu, que no deixa a cap xiquet o xiqueta fora de les activitats, sinó que gràcies a les diferents propostes té l'oportunitat de trobar el seu lloc. A més es deixa darrere el joc sexista i segregador per donar pas a un joc coeducatiu i a on prima la convivència.

2.7. PLURILINGÜISME

La importància de l'ensenyament-aprenentatge de llengües es reflecteix al projecte que proposem de manera general i amb actuacions concretes com les següents:

Els docents exercicen de model lingüístic i enriqueixen les aportacions de l'alumnat tant als moments d'aula-pati com als d'esplai, amb els jocs i activitats que es plantejen.

Quan es fa ús del pati com a aula (aula-pati), cada docent utilitza la llengua vehicular d'ensenyament que en eixe moment corresponga (castellà, valencià o anglés). A més, hi ha co-docència, tant el tutor com l'especialista estan a l'aula i cada docent utilitza una llengua diferent. La presència de dos mestres a l'aula també afavoreix la inclusió.

L'hort escolar és un espai al qual el valencià tindrà una rellevància especial, sent la llengua vehicular durant les sessions d'horticultura, afavorint la seua normalització lingüística.

La creació de nous espais dóna suport i importància a les llengües cooficials, estan dissenyats per afavorir la comunicació i permeteixen utilitzar la llengua en contextos significatius, creant situacions de joc als que la necessitat comunicativa entre iguals hi és.

El temps que passen a l'espai simbòlic, com la cuineta, els permet viure situacions comunicatives que són fàcilment transferibles a altres àmbit de la seua vida.

Respecte a l'espai de jocs tradicionals, la persona de la comunitat educativa que ens ensenye un joc ens ho explicarà en la llengua d'origen, destacant el valor de les tradicions en cadascuna de les llengües.

La música en diferents idiomes estarà present a l'espai musical, destacant la música en les llengües cooficials i en llengua anglesa, i el mateix ocorre amb el material literari de l'espai de lectura.

El plurilingüisme està present als panells on s'exposa informació en les llengües cooficials i en anglés, acompanyada d'imatges per a donar suport al text i fer més comprensible el missatge per a l'alumnat o les famílies.

Per donar valor a les llengües maternes de l'alumnat, tindran l'oportunitat d'exposar alguns dels seus treballs en aquesta llengua, tant a l'espai d'exposicions com al de reunió, apropant l'escola al coneixement d'altres cultures.

La carteleria de cada espai estarà escrita en valencià, promovent la seua normalització lingüística. La informació escrita s'acompanyarà d'imatges que els ajudarà a situar-se al lloc concret del pati en que es troben, a ser conscients de les normes i accions que habitualment es realitzen en ell.

En relació amb la natura que hi ha al pati i la que s'afegisca, es col·locaran cartells indicant el nom de les plantes i els arbres tant en valencià com en castellà.

A més, en la difusió del projecte s'atendrà a la normalització lingüística del valencià, utilitzant aquesta llengua prioritàriament.

3. AVALUACIÓ I IMPACTE

Destaquem la importància de rebre informació dels diferents agents de la comunitat educativa que participen al projecte, per tant s'han de definir els diferents mecanismes amb els que els donem veu i participació en un aspecte tant rellevant com és l'avaluació del projecte.

3.1 INSTRUMENTS D'AVLUACIÓ

Els instruments d'avaluació que s'utilitzen al llarg del projecte són variats, per tal de fer una avaluació crítica, constructiva i exhaustiva del procés.

Reflexions orals en grup: l'alumnat donarà la seua opinió sobre el pati, concretament responent a preguntes que permeten avaluar els aspectes que considerem importants per millorar la pràctica.

Rúbriques: s'utilitzaran per fer autoavaluació. Es prepararan rúbriques per al professorat i també per a l'alumnat. Es propiciarà la reflexió al voltant de com han viscut l'experiència, de l'ús que han fet del pati com a aula i com a moment d'esplai, del nivel d'implicació que han tingut, de la motivació per continuar el projecte, o l'opinió al voltant de l'organització del procés, entre altres qüestions.

Mapes conceptuals: es faran a partir de les reunions de les comissions i suposaran la manera visual i esquemàtica d'agrupar les opinions i avaluar els canvis que s'estiguen fent, on apareixeran els aspectes positius i els millorables de cada intervenció al pati.

Produccions de l'alumnat: els quadern de camp que facen al voltant de l'experiència a l'hort i els treballs fets a l'espai artístic són exemples de produccions dels infants que els permetran autoavaluar-se en quant als aprenentatges viscuts al pati de l'escola. Es guardaran a una carpeta individual d'aprenentatges i al professorat les seues produccions els serviran per avaluar els resultats de les possibilitats que permet cada espai creat.

Graelles per al manteniment. Hi haurà a cada espai una graella a les que es ficaran els desperfectes que vagen sorgint, per estar assabentats els encarregats i encarregades de les necessitats a cobrir en eixe espai i poder avaluar el perquè de les reparacions: per si el material no és prou resistent, si el mobiliari es trenca per un ús incorrecte... La revisió la podran fer totes les persones que habiten l'espai sigui alumnat, docents, famílies o personal no docent del centre.

Documentació: a partir de l'observació directa a l'alumnat, el professorat farà anotacions d'allò que observa, també captarà moments fent fotos i vídeos. Les anotacions estaran relacionades amb:

- L'ús de cada espai: el mobiliari és adequat a l'espai i a les necessitats del moment?, permet usos variats un mateix espai?, ocupen xics i xiques per igual l'espai?, l'ús que es fa de l'espai compleix els objectius pels quals s'ha creat?, s'utilitza un mateix espai per a activitats diverses?, transfereixen els aprenentatges d'uns espais a altres?...
- L'ús dels materials: són adequats a l'activitat proposada?, permeten diversitat de jocs?, quins han utilitzat més i quins menys?, els han utilitzat xics i xiques per igual?, han permès activitat de diferent nivell de complexitat per poder ser emprats per tots i totes?,
- Les relacions entre els iguals: juguent junts xics i xiques?, s'ha afavorit la inclusió?, es generen converses respectuoses a l'hora de jugar amb materials diversos?, transmeteixen agrat pel nou espai o pels materials que tenen al seu abast?, comenten noves idees al voltant de l'espai o queixes sobre el que hi ha establert?, l'ambient de joc és agradable?, quines converses es generen?...

A final de curs, es prepararà una exposició després d'haver compartit la informació entre el professorat, haver-la agrupat per espais i haver aplegat a conclusions.

A l'exposició es podran visualitzar fotografies dels xiquets i xiquetes als diferents espais jugant i treballant, acompanyades d'informació escrita al voltant d'allò que ha ocorregut en eixe lloc (converses, justificació teòrica...).

Enquestes de satisfacció a la comunitat educativa i als agents externs en els que col·laborem. Es passaran enquestes per a que avaluen el grau de satisfacció amb la seua implicació i el nivell de sentiment de proximitat cap al centre. També si els resultats obtinguts són els que esperaven i amb la possibilitat de fer propostes de millora.

Qüestionari d'avaluació de la difusió. S'oferirà l'omplimentació d'un qüestionari per vies telemàtiques per a que les persones destinatàries de les actuacions de difusió del nostre projecte puguen valorar el grau de satisfacció amb que han rebut la informació al voltant de l'experiència transformadora del CEIP Fernando de los Ríos.

3.2. INDICADORS I CRITERIS D'AVUACIÓ

CRITERIS D'AVUACIÓ	INDICADORS
Diversificació de les possibilitats de joc al pati	Tots els espais del pati son utilitzats habitualment pels alumnes. Nº d'espais que utilitza un xiquet o xiqueta al llarg del mes.
Col·laboració amb les tasques de cura i manteniment de les plantes.	Nº de xiquets i xiquetes que s'impliquen per a regar les plantes del pati. Nª de desperfectes en les plantes ocasionats pel joc en el pati.
Enriquiment en les propostes de joc del l'alumnat	Díes que es juga de manera espontània a jocs tradicional al pati. Nº de xiquets i xiquetes que participen en un espai concret de joc (cuineta)
Funcionament de l'hort escolar.	Nº de aules que s'impliquen en les tasques de l'hort. Aspecte de l'hort al llarg del curs escolar
Acostament de la natura al l'alumnat.	Nº de plantes i arbres que's planten al pati. Espais i propostes fetes amb l'ús de plantes o material nobles.

Utilització del pati com a un aula més, que facilita l'experimentació i el contacte amb la natura.	Temps que passen les aules a l'aire lliure fent classe.
	Nº de aules que utilitzen diàriament el pati com un lloc d'aprenentatge curricular.
Aument de la varietat de joc actiu o joc físic al pati.	Nº de jocs actius als que juguen xiquets i xiquetes al pati (de pilota, corda, equilibri, bicis, córrer...)
	Nº de xiquets i xiquetes que tenen moments de joc actiu al pati.
Cura dels materials i perdurabilitat en el temps.	Manifestacions espontànies per part dels xiquets i xiquetes d'utilitzar els espais i els materials amb cura.
	Materials que s'han retirat per trencament o per observar que no són interessants per als espais del pati.
Difusió del projecte de transformació del pati.	Es compleix cada mes les activitats de difusió contemplades al cronograma.
	Nº de entrades a l'apartat que informa del projecte en la pàgina web del centre.
Participació de toda la comunitat educativa en les propostes de transformació del pati.	Varietat de propostes per al pati arreglades en les converses amb els alumnes.
	Post-it de propostes per al pati fetes durant la jornada de presentació del projecte
Participació de la comunitat educativa en el projecte.	Nº de famílies que participen a les diferents comissions de treball.
	Nº de persones que participen el dia de la Festa del pati.
Les propostes dels espais generen un joc més inclusiu i afavorixen la coeducació	No s'observa cap xiquet o xiqueta que de manera habitual no jugue a l'hora del pati.
	Nº d'espais de joc on els xiquets i les xiquetes juguen habitualment junts.

Graella3. Indicadors i criteris d'avaluació.

3.3. ANÁLISI DE RESULTATS

La comparació de l'avaluació inicial feta a la fase de diagnòstic amb les dades que anirem arreglant amb l'avaluació contínua, ens permetrà fer un anàlisi dels resultats que es van produint al llarg del projecte, amb la finalitat de poder fer les modificacions pertinents per a la millora de la seua consecució.

A més recopilarem la informació que tenim sobre cadascun dels indicadors, per tal de fer un anàlisi detallat dels aspectes més importants.

A la memòria final s'explicitaran els resultats de l'avaluació indicant les dades obtingudes.

3.4. IMPACTE/PROPOSTA DE MILLORA

Els instruments d'avaluació emprats donen rellevància en el seu contingut a les propostes de millora, considerant-les com a fonamentals per conèixer l'opinió de totes les persones participants del canvi i poder millorar l'escola. A més dels instruments d'avaluació anteriorment indicats, les reunions tant formals com informals ens servirán per recopilar informació respecte a què ha suposat el projecte per a cadascun i la reflexió conjunta amb els diferents agents que han participat al projecte ens ajudarà per aportar possibles propostes de millora per al curs següent.

L'avaluació final ens permetrà valorar l'impacte que el projecte ha tingut en els diferents àmbits del centre, de la comunitat educativa i de l'entorn. L'observarem en les conclusions obtingudes i també en el grau en que altres centres i famílies ens mostren les seues inquietuds respecte a la continuació del projecte, sent conscients de que es tracta d'un procés llarg que ha d'evolucionar amb l'avaluació i les propostes de millora.

4. CONCLUSIONS

Hem d'entendre el projecte d'innovació com una pràctica transformadora de l'escola, que ens ha d'impulsar al canvi, trencant les inèrcies asolides sense cap reflexió al llarg del temps, i que ha d'anar creixent i transformant-se des de la mirada crítica i participativa de tots els membres de la comunitat educativa. És per això, que contempla transformacions organitzatives, estructurals i metodològiques.

Ens farem servir de totes les opinions de la comunitat educativa i agents externs per a prendre les decisions d'aquest procés co-creatiu que definirà els espais de manera específica. Però, en especial fent al xiquets i xiquetes protagonistes de la transformació del nou entorn que anem a habitar, com destacava Paulo Freire "Els xiquets requereixen tindre assegurat el dret a aprendre a decidir, cosa que només es fa decidint".

El resultat que volem aconseguir units és la transformació dels patis a l'escola amb propostes de espais més creatius, diversificats i propers a la natura, suposant un ventall molt més ample de possibilitats per traure les aules al pati. I per a aconseguir-ho ens recolçarem en metodologies actives, en els diferents tipus de joc, en els materials desestructurats i materials nobles, en la diversitat d'activitats, en la naturalització dels espais... que ens ajuden a millorar la convivència, la coeducació i el desenvolupament de les competències clau de l'alumnat.

Volem viure i aprendre a l'aire lliure, envoltats de la natura, a on tot l'aprenentatge és més atractiu, estimulant, vivencial i significatiu. La nostra escola està al pati, on les possibilitats d'aprendre són infinites, i on cada dia posem en pràctica tot allò que aprenem. Volem un pati viu, volem habitar el pati.

5. PRESSUPOST

PRESSUPOST				
TIPUS	MATERIAL INVENTARIABLE	PREU	MATERIAL NO INVENTARIABLE	PREU
JOC EN CONTACTE AMB LA NATURA	Bancs de fusta per exteriors	800	Vegetació: arbres, arbusts i plantes	900
	Jardineres de fusta	500	Hort: llavors, plantons	300
	Sistemes d'ocultació i paravents	400	Arena platja ABONOS ORGANICOS DESCO S.L.	500
	Ferramentes	300		
	Troncs	300		
	Utensilis arener	200		
JOC TRANQUIL	Utensilis de cuina	100	Materials artístics	300
	Caballets de pintura	400		
	Material de lectura	300		
	Teles i coixins	100		
	Altaveus inhalàmbrics	100		
	Instruments musicals	200		
	Panells expositors	300		
JOC ACTIU	Materials per als jocs tradicionals	100	Pintura d'exterior	200
ALTRE MATERIAL	Materials desestructurats-provocacions	200	Material de difusió	300
	Càmera digital	350	Papereria: bobines de paper, paper fotogràfic...	500
	Altres elements audiovisuals	150	Berenar per famílies, cafe-break	700
	Mobiliari de magatzematge	200	INSPECCIONES ZORDE S.L.	350
			Associació Baking Architecture (BKN)	950
	TOTAL	5.000	TOTAL	5.000

Graella 4. Pressupost curs 2021-22